

Yükseköğretim Kalite Kurulu

KURUMSAL DIŞ DEĞERLENDİRME PROGRAMI DEĞERLENDİRİCİ EĞİTİMİ RAPORU

EKİM 2018

YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU (YÖKAK)
KURUMSAL DIŞ DEĞERLENDİRME PROGRAMI
DEĞERLENDİRİCİ EĞİTİMİ RAPORU

EKİM 2018

1. GİRİŞ

Kurumsal Dış Değerlendirme Süreci, Yükseköğretim Kalite Kurulu adına ilgili kurul tarafından oluşturulan değerlendirme takımlarında görev yapan 'Değerlendiriciler' aracılığı ile gerçekleşmektedir. Kurumsal dış değerlendirme sürecinde 'Değerlendirici' olarak görevlendirilmek üzere, her yıl Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından alınan başvurular değerlendirilmekte ve aday değerlendirici havuzu oluşturulmaktadır. Kurumsal Dış Değerlendirme Yönergesinin 'Değerlendirici Eğitimleri' başlıklı 9. maddesinin 1. fıkrası hükmü gereğince değerlendirici havuzunda yer alan değerlendirici adaylarının Kurumsal Dış Değerlendirici Eğitimi'nden geçmeleri gerekmektedir.

Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) Kurumsal Dış Değerlendirme Programı'nda görev alan değerlendiricilerin; sürece ilişkin bilgi ve yetkinlikleri, deneyimleri ve davranışsal özellikleri programın başarısını etkileyen en önemli faktörlerdendir. Bu nedenle sürecin başlangıcında YÖKAK tarafından her yıl düzenli olarak gerçekleştirilen değerlendirici eğitiminin temel amacı, Değerlendiricilerin;

- Kurumsal dış değerlendirme süreci ve basamaklarını tanımlayabilmesi,
- Kurumsal dış değerlendirme ölçütlerini içselleştirebilmesi,
- Ziyaret öncesi, ziyaret sırasında ve sonrasındaki etkinlikleri başarıyla gerçekleştirebilmesi ve
- Süreç boyunca doğru davranışsal yaklaşımı göstermesine katkıda bulunmaktır.

2018 yılı Kurumsal Dış Değerlendirme Programı kapsamında hazırlanan Değerlendirici Eğitim Programı, 12-13 Eylül 2018 tarihlerinde Ankara'da düzenlenmiştir. Eğitim programına ilişkin önceki yıllarda alınan geribildirimler göz önüne alınarak geliştirilen ve iyileştirilen program; e-öğrenme platformu ve yüz yüze eğitim çalışmayı olmak üzere birbirini tamamlayan etkinliklerle gerçekleştirilmiştir.

2. DEĞERLENDİRİCİ EĞİTİM PROGRAMI HAZIRLIK SÜRECİ

Bu başlık altında 2018 yılı Kurumsal Dış Değerlendirme Programı kapsamında hazırlanan Değerlendirici Eğitim Programı'na hazırlık süreci anlatılacaktır.

E-Öğrenme Platformunun Geliştirilme Süreci

Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) Değerlendirici Eğitiminin tasarımında eğitimin etkinliğini ve etkililiğini artırmak hedefiyle önceki yıllardan farklı olarak “**dönüştürülmüş öğrenme**” yaklaşımı temel alınmıştır. Literatürde dönüştürülmüş öğrenme veya ters-yüz edilmiş öğrenme (*flipped learning*) olarak isimlendirilen yaklaşım ile eğitim materyalleri öğretimin grup ile oluşan öğrenme ortamlarından bireysel öğrenme ortamlarına taşınmış, bu sayede grup öğrenme ortamları olan yüz yüze uygulamaların dinamik ve etkileşimli ortamlara dönüştürülmesi amaçlanmıştır. Dönüştürülmüş öğrenme çevrim içi ve yüz yüze olmak üzere iki boyuttan oluşmaktadır.

İçeriklerin çevrim içi ortama uygun hale getirilmesi için çalışmalara Mayıs ayında Çankaya Üniversitesi Öğretim Üyesi ve YÖKAK Akademik Danışmanı Prof. Dr. Buket Akkoyunlu ve Hacettepe Üniversitesi Arş. Gör. Abdullah Yasin Gündüz'ün rehberliğinde başlanmış ve süreç planlanmıştır. Öğrenme materyallerinin yer alacağı çevrim içi ortamın kullanıcı dostu bir ara yüze sahip olması hedeflenmiştir. Amaç ziyaretçilerin kolaylıkla içeriğe ulaşmasını sağlamaktır. Dönüştürülmüş öğrenme yaklaşımının çevrim içi boyutunda öğrenenlere sunulan en önemli öğretim içeriği videolardır. Bu kapsamda video içeriklerinin hazırlanması 10-14 Temmuz 2018 tarihleri arasında video çekimleri ile başlamış, 28 Ağustos 2018 tarihinde sistem erişime açılıncaya kadar, ham videoların kurgu aşaması tamamlanmıştır. Çevrim içi ortamda videolar dışında yer alacak diğer öğretim içerikleri de (sunum dosyaları ve sorular) bu zaman diliminde ortama yerleştirilmiş ve test kullanımlar gerçekleştirilmiştir. Diğer taraftan dönüştürülmüş öğrenmenin diğer boyutu olan yüz yüze eğitimlerde kullanılacak bilgi notları ile eğitim değerlendirme formları hazırlanarak, çoğaltılmıştır.

Çevrim İçi Süreç Tasarımı

a. Video İçeriği Oluşturma

YÖKAK Değerlendirici Eğitimi içerikleri için video çekimleri ve kurul üyelerine ait videolarının kurgulanması aşamasında Hacettepe Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi ile işbirliğine gidilmiştir. Yüksek çözünürlükte hazırlanan videolar ile görsel zenginlik hedeflenmiş, videoların başına ve sonuna tanıtım videolar konumlandırılmıştır. Oluşturulan video içerikleri sisteme entegre edilerek 28 Ağustos 2018 tarihinde erişime açılmıştır.

b. Çevrim-İçi Ortam Tasarımı Ve Uygulanması

Değerlendirici Sistemi modülüne entegre edilen e-öğrenme platformuna Değerlendirici Eğitimi modüllerinin yanı sıra ortamın etkililiğini belirlemek için Değerlendirici eğitimi başarı ön test ve son test modülleri de yerleştirilmiştir. Eğitim içeriğini sunan öğretim elemanları tarafından hazırlanan ve ölçme özellikleri açısından değerlendirilen sorular ön-son test olarak kullanılmıştır. Eğitim modülleri içeriğinde ise konuya ait videoların yanı sıra konunun detaylı olarak ele alındığı sunum dosyası ve konuya özel sorular yer almaktadır. Kullanıcının ön testi bitirmeden eğitim içeriklerine, eğitim içeriklerinde yer alan sorulara yanıt vermeden de son teste geçişi sistem tarafından engellenmiştir.

Yüz Yüze Eğitim Tasarımı ve Uygulanması

Yüz yüze süreç planlanırken ilk etkinlik olarak Jigsaw (Ayrılıp birleşme) tekniğinin kullanılmasına karar verilmiştir. Dersten önce içeriğe ait konu 3 alt başlığa bölünmüş, bu başlıklar numaralandırılarak katılımcılara dağıtılmıştır. Öncelikle aynı numaralı içeriğe sahip katılımcılar gruplarından ayrılarak kendisi gibi aynı numaraya sahip diğer katılımcılar ile yeni grup oluşturmuş, ellerindeki alt başlık doğrultusunda konuyu tartışmışlardır. Sonrasında ilk oluşturdukları gruplarına dönerek ayrıntılı olarak tartıştıkları konuları gruplarında yer alan diğer katılımcılar ile paylaşmışlardır.

Yüz yüze sürecin ikinci etkinliği ise grupların kendilerine sunulan örnek olaylar ve problem durumlarına yönelik grup içi tartışma gerçekleştirmeleri ve diğer gruplar ile çözüm önerilerini paylaşmalarıdır. Son olarak sürecin ve moderatörlerin değerlendirilmesi amacıyla yüz yüze etkinliklerin sonunda uygulanmak üzere Genel Değerlendirme Formu (Ek 1) ve Moderatör Değerlendirme Formu (Ek 2) geliştirilerek uygulanmıştır.

Genel Değerlendirme Formu: Ek 1’de sunulan Genel Değerlendirme Formu’nun amacı hem yüz yüze eğitimi hem de e – Öğrenme platformu üzerinden sağlanan eğitimi değerlendirmektir. Form 2 bölümden oluşmaktadır. 1. Bölüm 9 sorudan oluşan 5’li Likert türü bir ölçektir. Kesinlikle Katılıyorum ile Kesinlikle Katılmıyorum arasında puanlanan ölçek 1 ile 5 arasında puanlanmıştır. 2. Bölüm ise açık uçlu sorulardan oluşmaktadır. Burada yer alan 6 soru (Yüz yüze eğitimin en çok faydalandığınız yönleri nelerdir? e-Öğrenme platformunun en çok faydalandığınız yönleri nelerdir? gibi) ile katılımcıların süreç hakkındaki görüşleri alınmış ve değerlendirilmiştir.

Moderatör Değerlendirme Formu: Ek 2’de sunulan Moderatör Değerlendirme Formu 5 maddeden oluşmaktadır. Bu form ile moderatörlerin performansları katılımcılar tarafından değerlendirilmiştir.

E-öğrenme Platformunun etkililiğini ölçmek için ise moderatörler tarafından ön – son test hazırlanmıştır.

Değerlendirici Eğitimi Başarı Ön Test ve Son Testi: Katılımcıların E-Öğrenme platformunda yer alan öğretim içeriklerine erişmeden önce içeriğe ilişkin hazır bulunuşluk düzeylerini belirlemek amacıyla oluşturulan testlerdir. Aynı test hem süreç başında hem de süreç sonunda uygulanarak eğitimin etkililiğinin ölçülmesi hedeflenmiştir.

10 – 11 Eylül 2018 tarihlerinde süreçte görev alacak moderatörler ile bir araya gelinerek jigsaw ve örnek olay tekniği uygulanmış, ortaya çıkabilecek aksaklıkların neler olabileceği ve nasıl giderilebileceği konusunda bir yol haritası oluşturulmuştur. 12 – 13 Eylül’de gerçekleştirilen 2 günlük eğitimde ise her günün sonunda moderatörler bir araya gelerek, genel değerlendirme yapılmış, sürecin bir üst noktaya taşınması için yapılabilecekler görüşülmüştür. Ayrıca eğitim boyunca grupta yaşanabilecek aksaklıklara anında çözüm getirebilmek için YÖKAK başkanı, başkan yardımcısı, moderatörler, akademik danışmanlar ve teknik ekipten oluşan bir haberleşme grubu oluşturulmuş ve uygulama etkin olarak kullanılmıştır.

3. EĞİTİCİ VE KATILIMCI PROFİLİ

Bu başlık altında 2018 yılı Kurumsal Dış Değerlendirme Programı kapsamında hazırlanan

Değerlendirici Eğitim Programı'nı yürüten eğiticiler ile eğitime katılan değerlendirici adaylarına ilişkin profile yer verilecektir.

Eğiticilere İlişkin Bilgiler

Kurumsal Dış Değerlendirici Eğitimi 8 kişilik bir ekip tarafından gerçekleştirilmiştir. Ekip içerisinde; Yükseköğretim Kalite Kurulu Üyeleri, Kurul Danışmanları ve Kurul Uzmanları yer almıştır. Eğiticiler aşağıda yer almaktadır:

- Prof. Dr. Tuncay DÖĞEROĞLU (Kurul Başkan Yrd.)
- Prof. Dr. Aslıhan NASIR (Kurul Üyesi)
- Prof. Dr. Sibel AKSU YILDIRIM (Kurul Üyesi)
- Prof. Dr. Sina ERCAN (Kurul Üyesi)
- Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN (Kurul Üyesi)
- Dr. Öğr. Üyesi Tuba CANVAR KAHVECİ (Kurul Danışmanı)
- Dr. Öğr. Üyesi Dilek AVŞAROĞLU (Kurul Uzmanı)
- Uzman Ayhan KOÇER (Kurul Uzmanı)

Eğitime Katılan Değerlendirici Adaylarının Profili

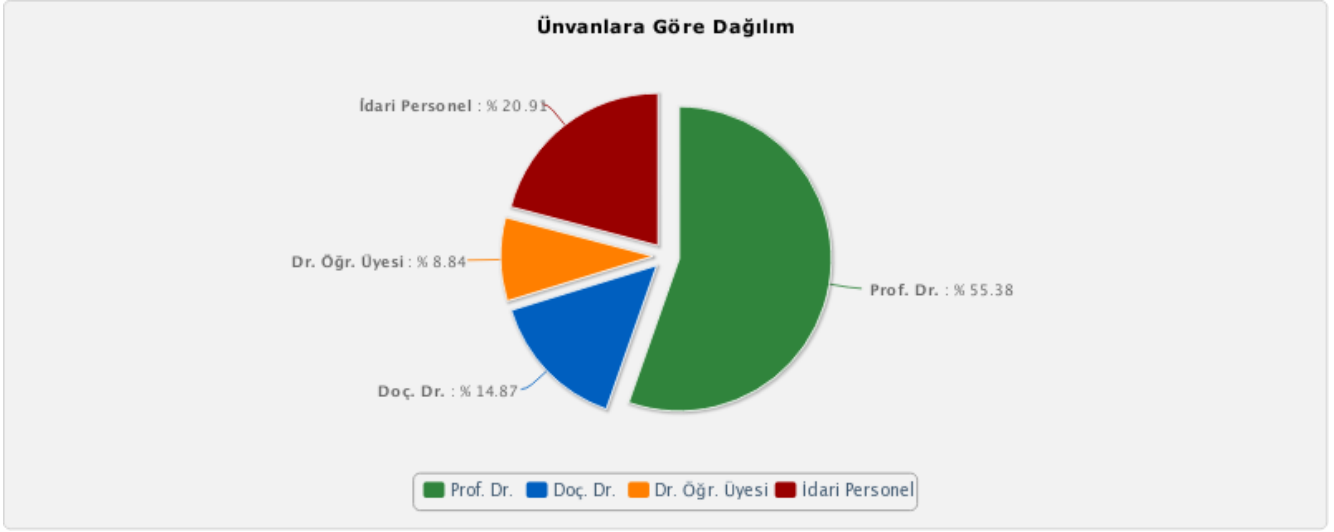
2018 Yılı Kurumsal Dış Değerlendirme Programı kapsamında 1-22 Haziran 2018 tarihleri arasında www.yokak.gov.tr adresi üzerinden değerlendirici başvuruları alınmıştır. Yükseköğretim kurumlarımızın akademik personeli (Profesör, Doçent ve Doktor Öğretim Üyesi) ve idari personeli (Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcısı, Fakülte/Enstitü Sekreteri, Daire Başkanı ve Kalite Koordinatörü) değerlendirici başvurusunda bulunmuştur.

Değerlendirici sistemi üzerinden 2433 değerlendirici başvurusu gerçekleştirilmiştir. Bu başvurular aşağıdaki hususlara göre değerlendirilmiştir:

- Yükseköğretimde kalite güvencesi konusunda yetkinlik
- Önceki değerlendirici deneyimleri
- Akreditasyon kuruluşlarındaki deneyimler
- Kalite Komisyonlarında görev alma
- Coğrafi dağılım
- Kadın-erkek dağılımı
- Alan dağılımı

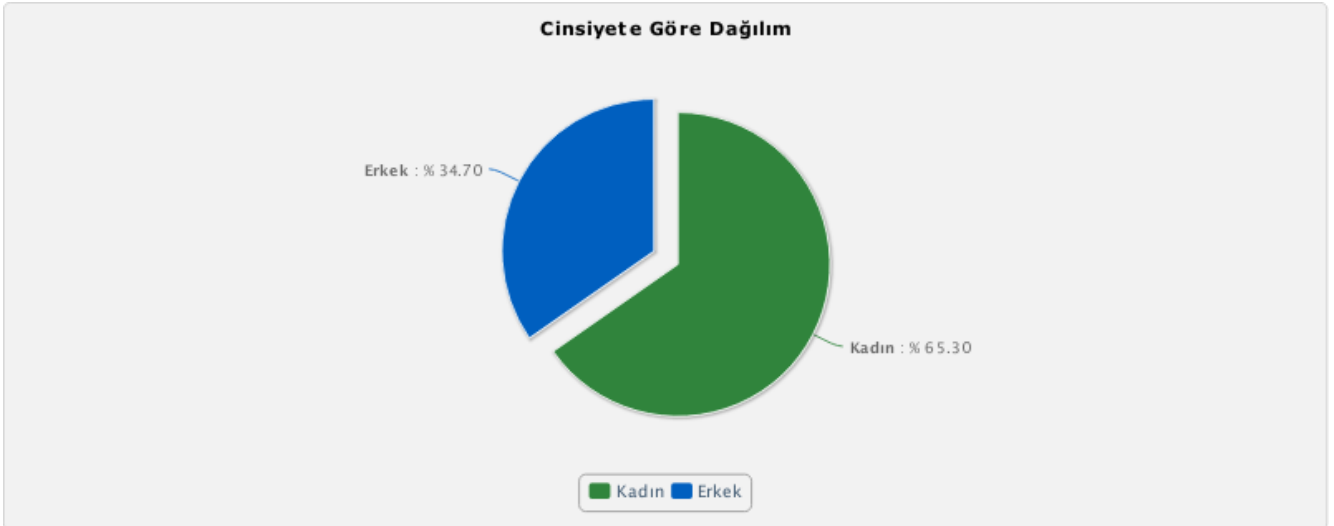
Yukarıda yer alan hususlar kapsamında başvurular değerlendirilmiş olup; 528 değerlendirici aday değerlendirici havuzuna alınmıştır. Söz konusu 528 değerlendirici aday 12-13 Eylül 2018 tarihinde gerçekleştirilen Kurumsal Dış Değerlendirici Eğitime davet edilmiştir. Davet edilen değerlendirici adaylarından 464'ü eğitime katılırken 64'ü söz konusu eğitime katılmamıştır.

Kurumsal Dış Değerlendirici Eğitime katılan değerlendirici adaylarının unvanlarına göre dağılımı Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1: Kurumsal Dış Değerlendirici Eğitimine Katılan Değerlendirici Adaylarının Ünvanlarına Göre Dağılımı

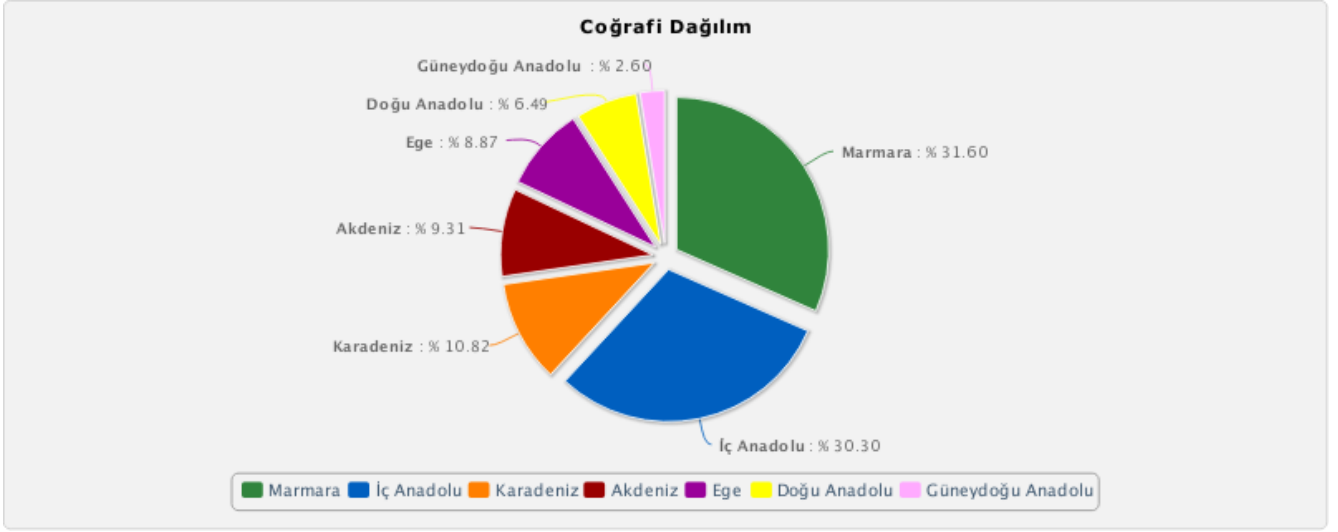
Şekil 1’de görüldüğü gibi eğitime katılan değerlendirici adaylarının % 55,38’u Prof. Dr., % 14,87’si Doç. Dr., % 8,84’ü Dr. Öğr. Üyesi iken, %20,91’i idari personeldir.

Kurumsal Dış Değerlendirici Eğitimine katılan değerlendirici adaylarının cinsiyetlerine göre dağılımı Şekil 2’de verilmiştir.

Şekil 2: Kurumsal Dış Değerlendirici Eğitimine Katılan Değerlendirici Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

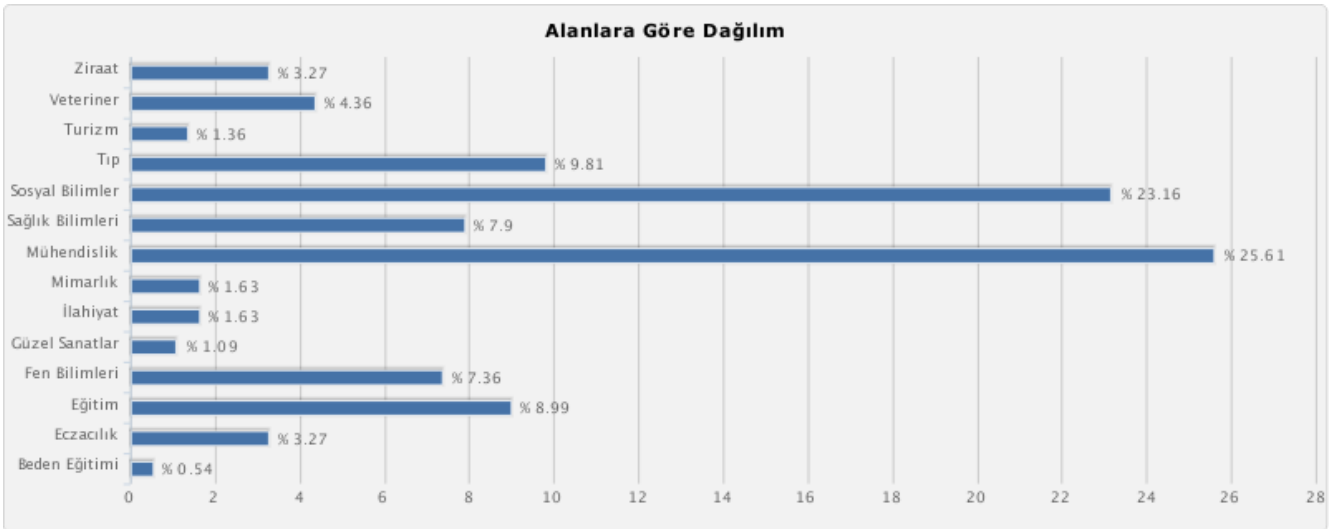
Şekil 2’de görüldüğü gibi eğitime katılan değerlendirici adaylarının % 65,30’u kadın, % 34,70’i erkektir.

Kurumsal Dış Değerlendirici Eğitimine katılan değerlendirici adaylarının geldikleri coğrafi bölgeye göre dağılımı Şekil 3’te verilmiştir.

Şekil 3: Kurumsal Dış Değerlendirici Eğitime Katılan Değerlendirici Adaylarının Geldikleri Coğrafi Bölgeye Göre Dağılımı

Şekil 3'te görüldüğü gibi eğitime katılan değerlendirici adaylarının %31,60'ı Marmara, % 30,30'u İç Anadolu, %10,82'si Karadeniz, %9,31'i Akdeniz, % 8, 87'si Ege,% 6,49'u Doğu Anadolu ve % 2,60'ı Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yer alan üniversitelerden gelmişlerdir.

Kurumsal Dış Değerlendirici Eğitime katılan değerlendirici adaylarının alanlarına göre dağılım Şekil 4'de verilmiştir.

Şekil 4: Kurumsal Dış Değerlendirici Eğitime Katılan Değerlendirici Adaylarının Alanlarına Göre Dağılımı

Şekil 4'te görüldüğü gibi eğitime katılan değerlendirici adayları en yüksek % 25,61 ile Mühendislik ve % 23,16 ile Sosyal Bilimler alanından en düşük ise % 0,54 ile Beden Eğitimi ve % 1,09 ile Güzel Sanatlar alanlarındandır.

4. DEĞERLENDİRME FORMLARINA İLİŞKİN İSTATİSTİKLER

Bu başlık altında 2018 yılı Kurumsal Dış Değerlendirme Programı kapsamında hazırlanan

Genel Değerlendirme Formu (Ek1) ile Moderatör Değerlendirme Formu (Ek 2) ve ön – son testlerden elde edilen veriler açıklanacaktır.

a. Genel Değerlendirme Formu

Genel Değerlendirme formunun birinci kısmından elde edilen verilerin ortalamaları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Genel Değerlendirme Formu Soru Bazında Ortalamalar

SORULAR	12.Eyl.18	13.Eyl.18	$\bar{x}$
1 Yüz yüze eğitimi genel olarak faydalı buldum.	4,7871	4,729	4,7572
2 Yüz yüze eğitimin amacı ve hedefleri net olarak tanımlanmıştı.	4,505	4,4907	4,4976
3 Yüz yüze eğitimin amacına ve hedeflerine ulaştığını düşünüyorum.	4,4851	4,4813	4,4832
4 Yüz yüze eğitim kapsamında gerçekleştirilen etkinliklere ayrılan süre yeterliydi.	4,2871	4,4065	4,3486
5 Yüz yüze eğitimin yapıldığı fiziksel ortamı uygun buldum.	4,7079	4,7336	4,7212
6 E-öğrenme platformunu genel olarak faydalı buldum.	4,396	4,4439	4,4207
7 E-öğrenme platformunda yer alan içeriklere erişmekte zorluk yaşadım.	2,3465	2,2056	2,274
8 E-öğrenme platformunda karşılaştığım sorunlara ilişkin destek taleplerime yanıt alabildim.	3,7673	3,8645	3,8173
9 Değerlendirici eğitiminde kazandığım bilgileri kullanabileceğimi düşünüyorum.	4,7228	4,729	4,726

Tablo 1 incelendiğinde 12 Eylül 2018 ve 13 Eylül 2018 tarihlerinde eğitime alınan grupların kendilerine yöneltilen ifadelerle beş üzerinden verdikleri puanların ortalamalarının yüksek olduğu görülmektedir. Yedinci maddede yer alan ifadenin sahip olduğu düşük ortalama, olumsuzluk içeren yapısı göz önünde bulundurularak değerlendirilmelidir. Katılımcılar “Yüz yüze eğitimi genel olarak faydalı buldum” maddesi ile “Değerlendirici eğitiminde kazandığım bilgileri kullanabileceğimi düşünüyorum” maddesine en yüksek puanı vermişlerdir. Yüz yüze eğitimin grup çalışması ve örnek olaylar üzerinden yürütülmesi katılımcılar arasında etkileşimi sağlamıştır. Katılımcıların “Yüz yüze eğitimin yapıldığı fiziksel ortamı uygun buldum” maddesine verdikleri puan ortalaması ise fiziksel ortamların aktif öğrenmenin gerçekleştirilmesindeki önemini göstermektedir.

Katılımcıların değerlendirici eğitiminde kazandıkları bilgileri kullanabileceklerini düşünmeleri ise hem e-öğrenme platformunun hem de yüz yüze yapılan eğitimlerin etkili olduğu şekilde yorumlanabilir. Ancak katılımcıların “E-öğrenme platformunda karşılaştığım sorunlara ilişkin destek taleplerime yanıt alabildim.” maddesine verdikleri puan ortalamasının düşük olması, eğitimin iyileştirmeye açık alanı olarak kabul edilmiş, açık uçlu soruların da incelenmesiyle ne tür önlemlerin alınabileceği tartışılmıştır.

Genel Değerlendirme formunun ikinci kısmından (açık uçlu sorulardan) elde edilen veriler Tablo 2, 3, 4 ve 5’te sunulmuştur. Açık uçlu sorulara verilen yanıtlar en sık dile getirilen görüşler öncülenerik sıralanmıştır.

Tablo 2: “Yüz Yüze Eğitimin En Çok Faydalandığınız Yönleri Nelerdir?” Sorusuna Verilen Yanıtlar

Yanıtlar	N
Ekip çalışması sayesinde tecrübe ve deneyimlerin paylaşılması	183
Örnek olayların incelenmesi ve tartışılması	135
Netleşmeyen kavram ve uygulamalara cevap alınması	37
Eğitime aktif katılım sağlanması / interaktif eğitim	25
Soru cevap imkanı sunulması	24
Bilgi edinme / paylaşımı / tekrarı / pekiştirilmesi	20
Eğitmenin ulaşılabilir olması / doğrudan iletişime geçilebilmesi	9
Moderatör katkısı	3
Kalıcı öğrenme sağlaması	2
Çözüme yönelik olması	1
Konuşma ve rapor hazırlama usul ve esaslarının anlaşılması	1
Problem temelli öğrenme metodunun uygulanması	1
Fiziksel ortamın uygun olması	1

Tablo 2’de görüldüğü gibi katılımcılar “Ekip çalışması sayesinde tecrübe ve deneyimlerin paylaşılması” ile “Örnek olayların incelenmesi ve tartışılması” görüşlerini daha sık dile getirerek bu konuları yüz yüze eğitimin en çok faydalandıkları yönleri olarak belirtmişlerdir.

Tablo 3: “E- Öğrenme Platformunun En Çok Faydalandığınız Yönleri Nelerdir?” Sorusuna Verilen Yanıtlar

Yanıtlar	N
Zengin ve kaliteli görsel-yazılı materyallerin ortamda yer alması	118
Tekrar okuma/anlama/izleme imkânının olması	73
Ölçme ve değerlendirme basamaklarının yer alması	42
Zaman ve ortamdaki bağımsız erişilebilmesi	34
İçeriğin kapsamlı ve anlaşılır olması	26
Kullanıcı dostu ara yüze sahip olması	16
Temel ilkeler yaklaşım yöntem vb konulara değinmesi	16
Yüz yüze eğitim öncesinde hazırlık sağlaması	12
Videolardaki öğretim elemanlarının bilgi birikimlerinden faydalanma olanağı sunması	3
Etkileşimli olması	3
Yol gösterici olması	2

Tablo 3’te görüldüğü gibi katılımcılar “Zengin ve kaliteli görsel-yazılı materyallerin ortamda yer alması” görüşünün e-öğrenme platformunun en çok faydalandıkları yönü olarak belirtmişlerdir. “Tekrar okuma/anlama/izleme imkânının olması”, “Ölçme ve değerlendirme basamaklarının yer alması”, “Zaman ve ortamdaki bağımsız erişilebilmesi”, “İçeriğin kapsamlı ve anlaşılır olması” ise katılımcıların vurguladıkları diğer noktalar olmuştur. Bu konuda yapılan çalışmalar özellikle yetişkin eğitiminde e-öğrenme platformu üzerinden gerçekleştirilen eğitimlerin zaman ve mekân bağımsız olması, görsel ve işitsel materyaller sunması, sınırsız tekrar sağlaması, bireyselleştirilmiş öğrenmeyi gerçekleştirilmesi, bireylere kendi hızlarına göre çalışma olanağı vermesi gibi nedenlere daha etkili olduğunun altını çizmektedir (Gümüş & Fırat, 2016; Fırat, 2016; Bozkurt, 2017; Ergün & Kurna, 2017).

“Eğitimin etkinliğini artırmak için önerileriniz nelerdir?” ve “Eğitimin etkililiğini artırmak için önerileriniz nelerdir?” sorularına verilen yanıtlar birleştirilerek Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4: “Eğitimin etkinliğini artırmak için önerileriniz nelerdir?” ve “Eğitimin etkililiğini artırmak için önerileriniz nelerdir?” sorularına verilen yanıtlar

Yanıtlar	n
Daha fazla çeşitlendirilmiş/detaylandırılmış, somut/gerçekçi örnek olaylar verilmeli	86
Örnek olay sayısı süreye göre ayarlanmalı, toplam süre arttırılmalı, eğitim 2 güne çıkarılmalı	76
Eğitim aralıklar ile tekrarlanmalı	43
Görsel ve işitsel materyaller daha önceden paylaşılmalı	26
Katılımcılar deneyimlerini paylaşabilmeli	24
Sunum içeriğinde yer alan uyumsuzluklar, cümle düşüklükleri ve anlaşılmayan yerler düzeltilmeli	15
Daha küçük gruplar ile bölgesel toplantılar düzenlenmeli	10
Gerçek raporlar (kurum belirtmeden) ile somut veri çalışması yapılmalı	9
İyi uygulama örnekleri ile ideal süreç ve yöntemler derlenerek değerlendiricilere aktarılmalı	8
Belli aralıklarla toplantıya ara verilmeli	6
Gruplarda daha önce dış değerlendirici olarak görev almış kişiler yer almalı	5
İçerik zenginleştirilmeli	5
Geri besleme mekanizması güçlendirilmeli	4
Programa açıklayıcı bilgiler eklenerek daha önceden duyurulmalı	4
Eski/yeni katılımcılar için ayrı ön bilgilendirme toplantısı yapılmalı	4
Süreç baştan sona adım adım anlatılmalı	4
İletişim teknolojileri ile uzaktan katılım sağlanabilmeli	3
Değerlendiriciler için kılavuz/kitapçık yayınlanmalı	3
Grup çalışmasının önemini anlaşılması arttırılmalı	2
Oluşturulan grupların birbiriyle rekabet ortamı yaratılmalı	2
Başkanlık yapmış kişilerin eğitime katılması ve fikirlerinin alınması sağlanmalı	1
Bazı sorulara elektronik olarak cevap verilmesi sağlanmalı	1
Çalışma grupları uzmanlık alanlarına göre seçilmeli	1
Akademik ve idari değerlendiriciler ayrılmalı	1
Amaç ve hedefler açıkça belirtilmeli	1
Eğitim genel olarak biraz daha kısa tutulmalı	1
Kalite kültürünün yerleşmesi için ilgi çekici etkinlikler düzenlenmeli	1
Katılımcılar deneyimlerine göre düzey düzey ayrılarak eğitim verilmeli	1

Konunun öneminin anlatılması için spot reklam hazırlanmalı	1
Literatür / makale paylaşımı yapılmalı	1
Ölçütler ve doldurulması gereken formlardan da bahsedilmeli	1
Örnek uygulamalar web sayfasında yayımlanmalı	1
Sunumlar görsel açıdan daha iyi hazırlanmalı	1
Süreç şemaları kullanarak adım adım değerlendirici olarak ne yapılmalı anlatılmalı	1

Tablo 4 incelendiğinde katılımcıların “Eğitimin etkinliğini artırmak için önerileriniz nelerdir?” ve “Eğitimin etkililiğini artırmak için önerileriniz nelerdir?” sorularına verdikleri yanıtlar arasında “Daha fazla çeşitlendirilmiş/detaylandırılmış, somut/gerçekçi örnek olaylar verilmeli” ile “Örnek olay sayısı süreye göre ayarlanmalı, toplam süre arttırılmalı, eğitim 2 güne çıkarılmalı” en çok vurgulanan konular olmuştur. Açık uçlu sorular incelendiğinde katılımcıların “Sunum içeriğinde yer alan uyumsuzluklar, cümle düşüklükleri ve anlaşılmayan yerler düzeltilmeli” biçiminde vurguladığı nokta doğrultusunda ortam üzerindeki materyaller yeniden incelenerek, gerekli düzeltmelerin yapılması iş planı içerisine alınmıştır.

“E-Öğrenme platformunun etkinliğini artırmak için önerileriniz nelerdir?” ve “E-Öğrenme platformunun etkililiğini artırmak için önerileriniz nelerdir?” sorularına verilen yanıtlar birleştirilerek Tablo 5’te sunulmuştur.

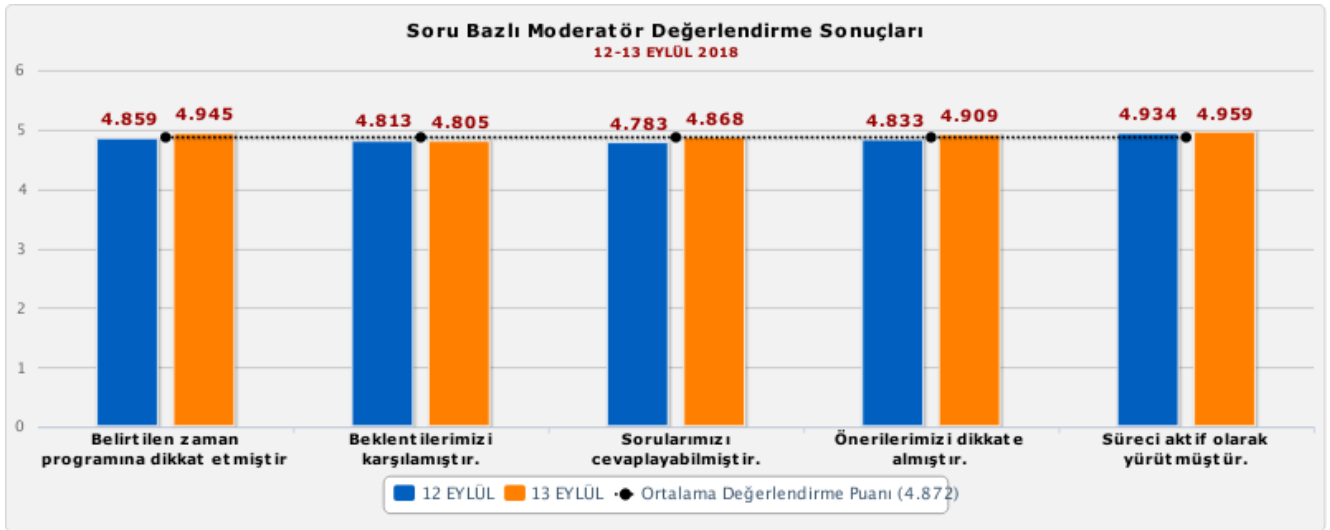
Tablo 5: “E-Öğrenme platformunun etkinliğini artırmak için önerileriniz nelerdir?” ve “E-Öğrenme platformunun etkililiğini artırmak için önerileriniz nelerdir?” sorularına verilen yanıtlar

Yanıtlar	n
Daha fazla çeşitlendirilmiş/detaylandırılmış, somut/gerçekçi örnek olaylar verilmeli	50
Video süreleri kısaltılmalı	26
Ön test ve son testin doğru yanıtları ve sonuçları görülebilmeli	23
Konu sonlarındaki değerlendirme soruları çoğaltılmalı	21
Görsel ve işitsel materyaller önceden paylaşılmalı	20
Soru ve cevapların yer alacağı ayrı bir platform eklenmeli	15
Ortam herkese her zaman açık olmalı	12
Eğitim webinar/canlı formatta olmalı	12
Bütün süreç baştan sona video/animasyon ile anlatılmalı	11
Anlatan kişi yerine sunumlar ön planda olmalı	9
Deneyimlerin paylaşılabilceği bir alan açılmalı	7
Mobil uygulama desteği gelmeli	5
Video/sunumlar indirilebilir olmalı	4
Eğitim modülleri arttırılmalı	3
Geri besleme mekanizması güçlendirilmeli	3
Videolar kurumsallığı daha iyi yansıtacak şekilde yapılmalı	2
E-öğrenme platformunun kullanımına devam edilmeli	2
Her modülde sadece bir sunum ve video olmalı	1
Modül sayısı azaltılmalı	1
Sıkça sorulan sorular video yerine sunum/paragraf şeklinde olmalı	1
Ön/son testten baskı aracı olarak süre kaldırılmalı	1
Ara yüz değiştirilmeli	1
Kullanıcıların platformda pasif değil etkin rol alması sağlanmalı	1
Değerlendirici performans yönetimi modüllere eklenmeli	1
Eğitim sonunda belli puana ulaşan katılımcılara ödül verilmeli	1
Eski ve yeni değerlendiriciler için ayrı ayrı eğitim materyalleri sunulmalı	1
Görüş ve öneriler ile ilgili genel bir soru eklenmeli	1
Yönetmelik ve yönergeler siteden yayınlanmalı	1

Tablo 5'te görüldüğü gibi katılımcıların "E-Öğrenme platformunun etkinliğini artırmak için önerileriniz nelerdir?" ve "E-Öğrenme platformunun etkililiğini artırmak için önerileriniz nelerdir?" sorularına verdikleri yanıtlar içerisinde "Daha fazla çeşitlendirilmiş/detaylandırılmış, somut/gerçekçi örnek olaylar verilmeli" , "Video süreleri kısaltılmalı", "Ön test ve son testin doğru yanıtları ve sonuçları görülebilmeli", "Konu sonlarındaki değerlendirme soruları çoğaltılmalı" ve "Görsel ve işitsel materyaller önceden paylaşılmalı" konuları en çok vurgulanan öneriler olmuştur.

Moderatörlere ilişkin oluşturulan formlardan elde edilen verilere ilişkin sonuçlar ise Şekil 5'te sunulmuştur.

Şekil 5: Soru Bazlı Moderatör Değerlendirme Ortalamaları

Şekil 5 incelendiğinde katılımcıların moderatörlere 5 üzerinden verdikleri puanların ortalamalarının en düşük 4.78 olduğu görülmektedir. Bu durum katılımcıların genel olarak moderatörlerden memnun olduklarının göstergesidir.

E-Öğrenme Platformunda yer alan ön test ve son test ile ortamın etkililiğinin ölçülmesi amaçlanmıştır. Ön test ve son test sonuçları SPSS analiz programında karşılaştırılmış ve sonuçlar Tablo 6'da paylaşılmıştır.

Tablo 6: Değerlendirici Eğitimi Başarı Ön Test ve Son Test Sonuçlarının Karşılaştırılması

	n	$\bar{x}$	ss	t	p
Ön test	363	51,41	13,98	34,76	.000*
Son test		68,11	12,01		

Tablo 6 incelendiğinde 363 katılımcıya ait ön test başarı puanlarının ortalaması 51,41 iken son test başarı puanları ortalaması 68,11 olarak bulunmuştur. Tablo 6'ya göre bu fark istatistiki olarak anlamlıdır (*p<.05). Dolayısıyla çevrim içi öğrenme ortamının katılımcıların başarılarında anlamlı düzeyde olumlu etkiye sahip olduğu söylenebilir.

5. ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRİCİ EĞİTİMİ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

Yükseköğretim Kalite Kurulu'nun (YÖKAK), 2018 yılı "Kurumsal Dış Değerlendirici Eğitim Programı" kapsamında takımlarda ilk kez öğrenci değerlendiricileri de görevlendirmeyi planlamıştır. Bu nedenle 26 Eylül 2018 tarihinde düzenlenen 1 günlük program ile değerlendirme takımlarında görev alması planlanan öğrenci değerlendirici adaylarının eğitimi tamamlanmıştır.

71 öğrenci değerlendirici adayından 61 tanesinin katıldığı eğitim programının sonunda öğrencilerin sürece ilişkin soruları yanıtlanmıştır. Öğrenci değerlendirici adaylarının eğitim programına yönelik sorulara verdikleri yanıtların değerlendirilmesi sonucu elde edilen veriler Tablo 7 ve 8 ve 9' da özetlenmiştir:

Tablo 7.Soru Bazında Ortalama Memnuniyet Oranı

Soru	Ortalama
1 Eğitim programını genel olarak faydalı buldum	4,4043
2 Eğitimin amacı ve hedefleri net olarak tanımlanmıştır	4,5106
3 Eğitimin amacına ve hedeflerine ulaştığını düşünüyorum	4,2174
4 Eğitim programına ayrılan süre yeterliydi	4,1277
5 Eğitimin yapıldığı fiziksel ortamı uygun buldum	4,7447
6 Eğitimde kazandığım bilgi ve becerileri kullanabileceğimi düşünüyorum	4,383

Tablo 7 incelendiğinde 26 Eylül 2018 tarihinde eğitime alınan grupların kendilerine yöneltilen ifadelere beş üzerinden verdikleri puanların ortalamalarının yüksek olduğu görülmektedir. Katılımcılar "Eğitimin yapıldığı fiziksel ortamı uygun buldum" maddesi ile "Eğitimin amacı ve hedefleri net olarak tanımlanmıştır" maddesine en yüksek puanı vermişlerdir. Puanlara göre ilk defa takımlara alınan öğrencilere fiziksel olarak uygun ortamda verilen eğitimin sonucunda öğrencilerin değerlendirici takımlarında alacakları görev ve sorumlulukları net olarak anladığı değerlendirilebilir.

Tablo 8. “Eğitim Programının En Çok Faydalandığınız Yönleri Nelerdir?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar

Yanıtlar	n
Değerlendirme süreci ile ilgili genel bilgi sağlaması	16
Soru cevap kısmının yararlı olması	8
Eğitimcilerin samimiyeti ve güven vermelerinin kişiyi desteklemesi	3
Kalite kurulunun hedef ve amaçları hakkında genel bilgi sağlaması	3
Eğitimde becerinin ne kadar önemli olduğunu anlatması	2
Yükseköğretim kurumlarında öğrencilerinde söz sahibi olabileceği fikrinin belirtilmesi	2
Geliştirilmesi gereken çok yön olduğunu göstermesi	1
Değerlendirmelerde eleştirel değil yönlendirici rol oynamayı öğretmesi	1
Eğitim sistemlerinin gereklerini ve mezunlarda aranan özellikleri belirtilmesi	1
Farklı sistemler gösterip önerilerde bulunma imkânı yaratması	1
Gidilecek üniversitedeki eğitim sisteminin incelenbilmesine imkân vermesi	1
Öğrencilerin sorumluluklarının farkındalığını vurgulaması/arttırması	1

Tablo 8’te görüldüğü gibi katılımcılar “Değerlendirme süreci ile ilgili genel bilgi sağlaması” görüşünün eğitimde en çok faydalandıkları yön olarak belirtmişlerdir. “Soru cevap kısmının yararlı olması”, “Eğitimcilerin samimiyeti ve güven vermelerinin kişiyi desteklemesi” ve “Kalite kurulunun hedef ve amaçları hakkında genel bilgi sağlaması” ise katılımcıların vurguladıkları diğer noktalar olmuştur. Bu bağlamda ilk defa eğitime katılan öğrenci değerlendiricilerin, eğitimcilerin samimi ve güven veren anlatımları ile karşılıklı görüş alışverişi yaparak eğitimden fayda sağladığı görülmektedir.

Tablo 9. "Eğitim programının etkinliğini ve etkililiğini arttırmak için önerileriniz nelerdir?" sorusuna ilişkin yanıtlar

Yanıtlar	n
Mini çalıştaylar düzenlenerek görüş alışverişleri tekrarlanmalı	5
Soru cevap kısmı uzatılmalı	4
İçerik daha detaylı anlatılmalı	3
Program süresi daha uzun olmalı	3
Eğitime gelmeden önce ayrıntılı bilgi verilmeli	2
Anlatılan konular görsel olarak desteklenmeli	1
Daha fazla öğrenci ve üniversiteye ulaşılmalı	1
Daha önce görev alan değerlendiriciler tecrübelerini aktarabilmeli	1
Daha sade ve net konuşulmalı	1
Eğitim verilmeden önce programın amacı, hedefleri gibi dokümanlar gönderilmeli	1
Ölçütler ve kılavuzlar ayrıntılı olarak anlatılmalı	1
Örnek bir saha çalışması yapılmalı	1

Tablo 9'da görüldüğü gibi katılımcıların verdikleri yanıtlar içerisinde "Mini çalıştaylar düzenlenerek görüş alışverişleri tekrarlanmalı", "Soru cevap kısmı uzatılmalı", "İçerik daha detaylı anlatılmalı", "Program süresi daha uzun olmalı", "Eğitime gelmeden önce ayrıntılı bilgi verilmeli" ve "Anlatılan konular görsel olarak desteklenmeli" konuları en çok vurgulanan öneriler olmuştur.

Yükseköğretim sisteminin en önemli paydaşları olan öğrenci değerlendiricilerin; üniversitelerdeki eğitim öğretim süreçlerini, öğrenme kaynaklarını ve yaşam alanlarını öğrenci gözüyle değerlendirerek programa katkı vermeleri beklenmektedir.

6. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

YÖKAK Kurumsal Dış Değerlendirme Programının 3. yılında, ilk iki yılda alınan geribildirimler doğrultusunda ve yenilikçi bir bakış açısıyla güncellenen Değerlendirici Eğitim Programı, e-öğrenme platformu ve yüz yüze eğitim olmak üzere birbirini tamamlayan etkinliklerle gerçekleştirilmiştir. 464 değerlendirici ve 47 öğrenci değerlendirici adayının katılımı ile tamamlanan eğitim programları katılımcılar tarafından genel olarak faydalı bulunmuş, yüz yüze etkinliklerin e-öğrenme platformu ile desteklenmesi ile eğitimin verimliliği ve kalitesinin arttığı ifade edilmiş ve platforma yerleştirilen ölçme değerlendirme yaklaşımları ile değerlendiricilerin yetkinliklerinin daha objektif şekilde izlenmesi mümkün olmuştur. Katılımcıların büyük bir bölümü, eğitim programının etkinliğini ve etkililiğinin artırılması amacıyla;

- Daha fazla çeşitlendirilmiş/detaylandırılmış, somut/gerçekçi örnek olayın verilmesi,
- Program süresinin 2 güne çıkarılması, eğitimin daha sık tekrarlanması ve
- E-Öğrenme platformunda yer alan videoların kısaltılması önerilerinde bulunmuştur.

Kurumsal Dış Değerlendirme Programının başarısında önemli rolü bulunan değerlendirici eğitim programının, öneriler ve beklentiler doğrultusunda iyileştirme ve güncelleme çalışmalarına devam edilmesi planlanmaktadır.

Kaynaklar

Bozkurt, A. (2017). *Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Dünü, Bugünü ve Yarını*. AUAd, 3(2), 85-124.

Ergün, E., & Kurna, F. B. (2017). Uzaktan eğitim yoluyla pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*. 7 (2).

Gümüş, M., & Fırat, M. (2016). *Açık ve uzaktan öğrenmenin tercih edilme nedenlerinin belirlenmesi*. AUAd, 2(4), 158-168. 1 – 17.

Fırat, M. (2016). 21. Yüzyılda Uzaktan Öğretimde Paradigma Değişimi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*, 6(2), 142-150. DOI: 10.5961/jhes.2016.151